

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/301/2018
Identifikačné číslo spisu: 1201898580
Dátum vydania rozhodnutia: 22.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Brňák
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1201898580.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne A. bývajúcej v C., M., proti žalovaným 1/ Bytový podnik Podunajské Biskupice, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Priekopnícka 19, IČO: 35 815 353, zastúpenej JUDr. Jaroslavom Belkom, advokátom so sídlom v Abraháme, Družstevná 194, 2/ SPOKOJNÉ BÝVANIE, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Bebravská 34, IČO: 35 815 329, zastúpenej Mgr. Evou Bognárovou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Krížna 17/B, o zaplatenie 12.543,30 €, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 14C/26/2001, o dovolaní žalovanej 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. februára 2018 sp. zn. 6Co/138/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyni a žalovanej 1/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 1. júla 2015 č. k. 14C/26/2001-302 v spojení s doplňujúcim rozsudkom z 30. septembra 2015 č. k. 14C/26/2001-307 uložil žalovaným 1/ a 2/ (ďalej spolu len „žalovaným“) povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni 7.767,37 € a na účet prvostupňového súdu súdny poplatok za žalobu 752,58 €. Vo zvyšku žalobu zamietol a žalovaným uložil povinnosť zaplatiť na účet prvostupňového súdu 301,12 € z titulu náhrady trov štátu.

1.1. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním zistil, že žalobkyňa dňa 26. januára 1999 spadla na vonkajších schodoch zadného vchodu na M. a utrpela úraz - zlomeninu ľavej nohy. K úrazu došlo tak, že žalobkyňa sa pošmykla na zľadovatenej schodoch. V dôsledku tohto úrazu bola žalobkyňa opakovane dlhšiu dobu práceneschopná. Bolesť bolo ohodnotené 460 bodmi a sťaženie spoločenského uplatnenia 240 bodmi. Stratu na zárobku žalobkyňa vyčíslila sumou 213.919,- Sk (7.100,80 €). V čase úrazu správu predmetného domu, pred ktorým došlo k úrazu, vykonával Bytový podnik PBV, ktorý bol zrušený v roku 2001 s tým, že jeho právnymi nástupcami sú žalovaná 1/ a Bytový podnik Vřakuňa, spol. s r. o., ktorý neskôr zmenil obchodné meno na Spokojné bývanie, s.r.o. (žalovaná 2/).

1.2. Súd prvej inštancie vyvodil záver, že žaloba je čo do základu opodstatnená. Právny predchodca

žalovaných a ani samotné žalované v konaní nepreukázali, že by v deň úrazu bola pred predmetným obytným domom a na schodoch vykonaná riadna zimná údržba. Preto žalované podľa súdu prvej inštancie zodpovedajú za škodu v zmysle § 415 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) v spojení s § 420 ods. 1 OZ.

2. Na odvolanie žalovanej 1/ Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 14. februára 2018 sp. zn. 6Co/138/2016 prvostupňový rozsudok v napadnutej časti (i) zmenil tak, že žalobu proti žalovanej 1/ zamietol, (ii) zrušil výrok o povinnosti žalovanej 1/ zaplatiť poplatok za žalobu v sume 752,58 € a nahradiť štátu trovy konania v sume 301,12 €, (iii) dopĺňujúci rozsudok potvrdil, (iv) žalovanej 1/ priznal proti žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100% a (v) žalobkyni proti žalovanej 2/ nepriznal náhradu trov konania.

2.1. Odvolací súd bol toho názoru, že pasívne vecne legitimovaným subjektom v predmetnej veci môže byť iba tá zo žalovaných, ktorá po zániku Bytového podniku PBV vykonáva správu bytového domu na M. č. XX v Bratislave. Inými slovami, žalobe bolo možné vyhovieť iba proti jednej zo žalovaných a proti druhej žalovanej bolo potrebné žalobu zamietnuť. Z verejne dostupných údajov na internete vyplynulo, že správu predmetného bytového domu vykonáva žalovaná 1/. To znamená, že pasívne vecne legitimovaným subjektom v prejednávanej veci je žalovaná 1/. Žalovanej 2/ teda v spore chýba pasívna vecná legitimácia, a preto mal súd prvej inštancie žalobu proti nej zamietnuť. Podľa názoru odvolacieho súdu žalované nemajú procesné postavenie nerozlučných spoločníkov [§ 77 Civilného sporového priadku (ďalej len „CSP“)], pretože za škodu zodpovedá iba tá zo žalovaných, ktorá vykonáva správu bytového domu na M. a ktorá je teda právnym nástupcom Bytového podniku PBV. To znamená, že žalované majú procesné postavenie samostatných spoločníkov a o žalobe v prejednávanej veci bolo potrebné rozhodnúť proti každej žalovanej samostatne. Odvolací súd dodal, že žalované nemajú z hmotnoprávneho hľadiska postavenie solidárnych dlžníkov, pretože z povahy plnenia nevyplýva, že by mali splniť dlh voči veriteľovi - žalobkyni spoločne a nerozdielne, nevyplýva to z právneho predpisu a ani z rozhodnutia súdu a nebolo to ani účastníkmi tohto právneho vzťahu dohodnuté (§ 511 ods. 1 OZ).

2.2. Keďže žalované majú procesné postavenie samostatných spoločníkov, výroky napadnutého rozsudku, ktorými bolo žalobe vyhovené proti žalovanej 1/ a proti žalovanej 2/, nadobúdajú právoplatnosť samostatne. Žalovaná 2/ nepodala odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie, a preto výrok tohto rozsudku, ktorým bola žalovanej 2/ uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni 7.767,37 €, nadobudol právoplatnosť, a to dňom 28. septembra 2015 (viď doručky na č. l. 303). Doplniaci rozsudok nadobudol vo vzťahu k žalovanej 2/ právoplatnosť dňom 16. októbra 2015 (viď doručky na č. l. 309). Na druhej strane žalovaná 1/ napadla odvolaním výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým jej bola uložená povinnosť zaplatiť žalobkyni 7.767,37 €, a tento výrok preto vo vzťahu k nej nemohol nadobudnúť právoplatnosť.

2.3. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že napadnutým rozsudkom bola žalobkyni právoplatne priznaná suma 7.767,37 €, resp. žalovanej 2/ bola právoplatne uložená povinnosť zaplatiť túto sumu žalobkyni z titulu náhrady škody. Nie je preto možné uložiť povinnosť zaplatiť túto sumu aj žalovanej 1/, pretože ak by jej takáto povinnosť uložená bola, žalobkyňa by získala to isté plnenie duplicitne a na úkor žalovanej 1/ by sa teda bezdôvodne obohatila. Za tohto stavu nezostalo odvolaciemu súdu iné, než žalobu proti žalovanej 1/ zamietnuť. Odvolací súd poznamenal, že na týchto záveroch (teda na nevyhnutnosti žalobu proti žalovanej 1/ zamietnuť), nemení nič to, že je to práve žalovaná 1/, ktorá je v spore pasívne vecne legitimovaná a že žaloba mala byť proti žalovanej 2/ zamietnutá. Tento stav je dôsledkom procesného pochybenia žalovanej 2/, ktorá rozsudok súdu prvej inštancie nenapadla odvolaním a tento rozsudok preto v o vzťahu k nej nadobudol právoplatnosť. Je možné, že žalovaná 2/ sa mylne domnievala, že spoločne so žalovanou 1/ tvorí nerozlučné procesné spoločenstvo, a teda že odvolanie žalovanej 1/ má za následok, že rozsudok súdu prvej inštancie nenadobudne právoplatnosť ani vo vzťahu k žalovanej 2/.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná 2/ (ďalej aj „dovolateľka“). Dovolanie podala podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP. V podstatnom (iba) polemizovala s právnymi závermi odvolacieho súdu, spochybňovala správnosť jeho rozhodnutia. Poukazovala na celkovú dĺžku konania, na spoločnú pasívnu legitimáciu žalovaných, ktorá vyplývala z delimitačného protokolu, na nepravdivé tvrdenie odvolacieho súdu, že žalovaná 1/ je právnym nástupcom Bytového podniku PBV.

Na základe uvedeného žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté odvolacie rozhodnutie.

4. Žalobkyňa ani žalovaná 1/ sa v stanovenej lehote k dovolaniu nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), či sú dané procesné predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu a dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť (§ 447 písm. c/ a f/ CSP).

6. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

7. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

8. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

9. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa dovolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

13. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14. Žalovaná 2/ (kvalifikovane zastúpená advokátkou, pozn.) podala dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ a c/ CSP. Poukazovala na celkovú dĺžku konania, na spoločnú pasívnu legitímáciu žalovaných, ktorá vyplývala z delimitačného protokolu, na nepravdivé tvrdenie odvolacieho súdu, že žalovaná 1/ je právnym nástupcom Bytového podniku PBV (bod 3).

15. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

16. V prípade dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 CSP zakladá jeho prípustnosť. Ak takáto konkretizácia uplatneného dovolacieho dôvodu chýba, dovolací súd nemôže uskutočniť meritórny dovolací prieskum, hranice ktorého nie sú vymedzené.

17. V preskúmvanej veci z obsahu podaného dovolania ani za použitia výkladového pravidla v zmysle § 124 ods. 1 CSP nevyplýva vymedzenie právnej otázky, ktorú odvolací súd vo svojom rozhodnutí nesprávne právne posúdil, ani konkretizácia predpokladov prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP, a teda či sa mal odvolací súd pri riešení vymedzenej právnej otázky odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (písm. a/) s poukazom na konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu, či je naopak vymedzená právna otázka rozhodovaná dovolacím súdom rozdielne (písm. c/) s poukazom na konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu alebo uvedenie, že vymedzená právna otázka ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená (písm. b/).

18. Navyše dovolateľka neoznačila žiadne dovolacie rozhodnutie, od ktorého sa podľa jej názoru odvolací súd odklonil (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), resp. neoznačila ani žiadne rozdielne dovolacie rozhodnutia (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP).

19. Vzhľadom na to, že žalovanou 2/ podané dovolanie nezodpovedá kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP resp. § 432 ods. 2 CSP, dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. c/ a f/ CSP odmietol.

20. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.